

Szájsebészet

Dento-alveolaris sebészet

Fogeltávolítás (Extractio, sculptio)

Fogmegtartó műtétek

Parodontális sebészet

Maxillofacialis sebészet

Fejlődési rendellenességek

Traumatológia

Tumorok

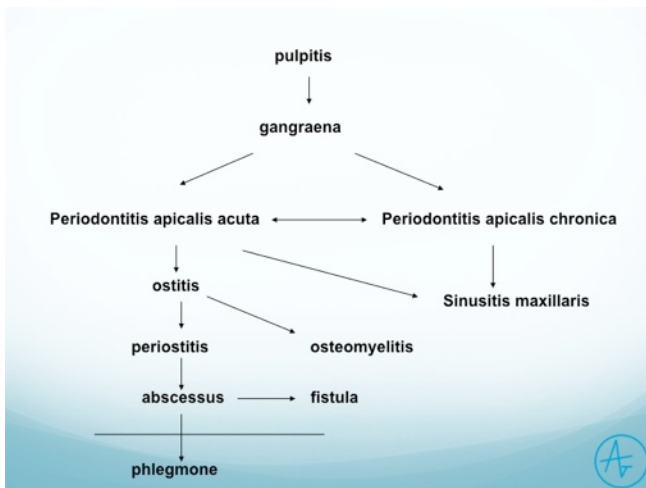
Asszisztensi feladatok

Előkészítés (terep/beteg)

Műtét közben segítség

Beteg felvilágosítása (tennivalók/szövődmények)

Az állcsontok fogeredetű gyulladásai és sebészeti kezelésük



Kockázati tényezők:

Elhanyagolt fogazat

Rossz szájhigiénia

Ált. hajlamosító tényezők

Periodontitis apicalis acuta

Tünetek:

fog kopogási/nyomási érzékenység,
hideg/meleg(-), rtg(-)

Kezelés

gyull. helybentartása, drenálás,
párakötés, gyk., extr.

Periodontitis apicalis chronica

Nem gyógyult akutból vagy „észrevétlenül”

Tünetek:

Enyhe, bizonytalan érzékenység

Véletlen lelet (rtg)

Kezelés:

Gyt (+resectio), extr.

Osteomyelitis

Gyulladás nem tud a felszínre törni, csontvelőben terjed (állkapocs)

fázisok:

1. Gyulladás terjedése és csontelhalás

genny képződés

Periosteum elemelkedik

2. Resorbtio és sequestratio

3. Új csont képződés

Akut osteomyelitis

Tünetek:

- heves fájdalom
- mérsékelt arcduzzanat, nyacs. duzz.
- genny képződés
- fog mozgatható
- láz, általános tünetek

Kezelés:

- 6-8 hétig célzott antibiotikum kezelés
- mobilitás fogak extr., incisio

Periostitis acuta serosa

(subperiostealis infiltratio)

Tünetek:

- Kemény, fájdalmas nem fluktuáló duzzanat
- Fog esetleg mozgatható
- Láz, nyacs. duzz.

Kezelés:

- Párákötés, infralámpa
- Fog kezelése (gyk, extr.)
- Rossz általános állapot esetén antibiotikum

Periostitis purulenta

(submucosus abscessus)

Tünetek:

- Kemény, fájdalmas fluktuáló duzzanat
- Sipoly, láz, nyacs. duzz.

Kezelés:

- Incisio, drenálás
- Fog ellátása (gyk, extr.)

Phlegmone

Kis ellenálló képességesetén gyulladás tovaterjed:

- Véráram sepsis
- Képződés i. rész phlegmone

Tünetek:

- Lángvörös, fájdalmas duzzanat
- Láz, elesettség, nyacs. duzz.

Kezelés:

- Kórház ellátást igényel
- széles feltárás, célzott antibiotikum

Az állcsontok cystái és kezelési módjai

Cysta:

• folyadék tartalmú, hámmal bélelt tömlő,
• kötőszövetes fallal
• Fejlődési rendellenesség vagy gyulladás miatt

Elhelyezkedése:

• Csonban
• Lágyszövetben

Cysták

Tünetek:

• Kezdetben nincs, véletlen lelet

• Panasz: fogak elmozdulása, duzzanat, (fájdalom)

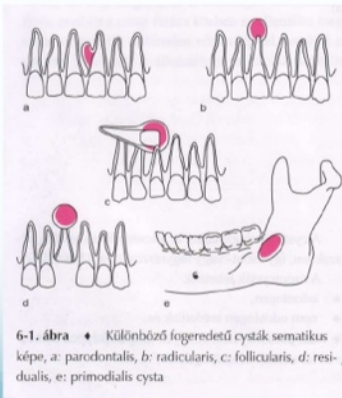
• Folyamatosan, egyenletesen nő

Rtg:

• éles határú, sötét elváltozás a csonban

• éles határú, világos elváltozás a sinusban

Fogeredetű cysták



- a. fog vitális
- b. → d

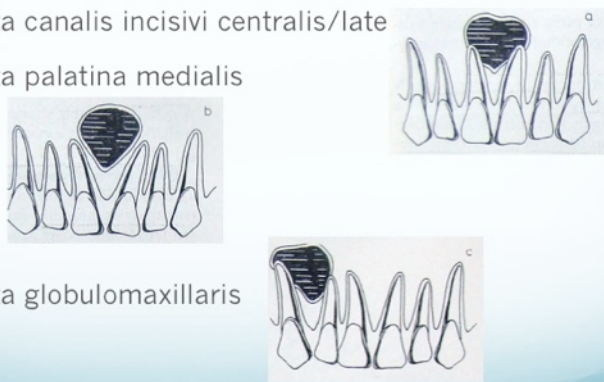
Kezelés:

- a. c.: extractio
- b: gyt+resectio vagy extr.
- d. e.: cystaműtét

6-1. ábra • Különböző fogeredetű cysták sematikus képe, a: parodontalis, b: radicularis, c: follicularis, d: residualis, e: primordialis cysta

Nonodontogen csontcysták

- Cysta canalis incisivi centralis/late
- Cysta palatina medialis
- Cysta globulomaxillaris



A fogeltávolítás indikációi, az asszisztens feladata fogeltávolítás közben és után.

Fogeltávolítás javallatai:

• Nem menthető akut/krónikus gyulladásos fog

• Nagymértékben mozgatható parodontitis fog

• Trauma után, ha a gyökér nem tartható meg

• Mély caries/pulpitis, ha gyt nem lehet/beteg elutasítja

• Sikertelen gyt

• Nem megtartható gyökér

Retineált/számfeletti fogak ha funkció/esztétika
Foszabályozás/protetikai rehabilitáció elősegítése

Sebellátás és sebgyógyulás a szájüregben

Sebgyógyulás:

Lassabb, mint máshol
Nem lehet nyugalomba helyezni
Nedves, baktériumokkal teli környezet
Fizikai-, kémiai-, hőhatások

Sebellátás

Extractio után:

Seb tisztítása/vizsgálata:
Gyulladásos szövetek, csontdarabok, idegentestek
Sinuspróba
Alveolusszél összenyomása
Gézgombóc/sutura

Műtét után:

Műtéti terület tisztítása/vizsgálata:
Gyulladásos szövetek, csontdarabok, idegentestek
Sutura (lebeny zárása)
Varratszedés

Fogászati implantáció

Indokolt, ha esztétikát és funkciót nem lehet hagyományos fogpótlással biztosítani.

Fogatlan állcsont
Sorvégi hiány
Egy fog sorközi hiány
Túl hosszú sorközi hiány

További indikációk

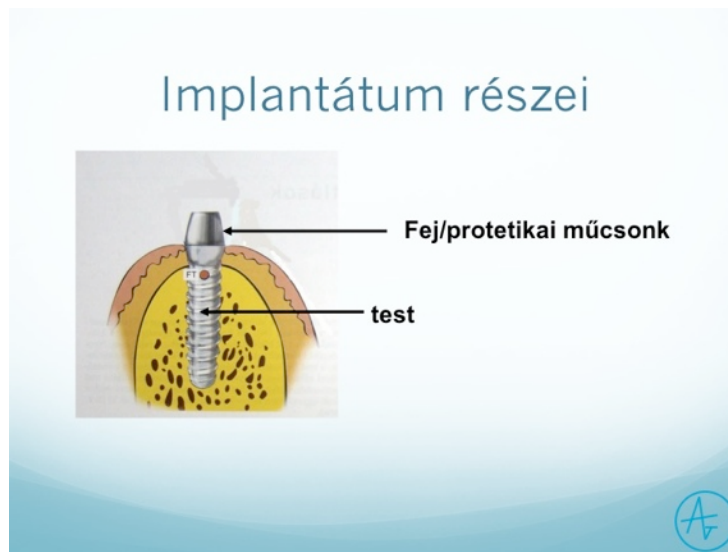
- Nehezített nyelés, parafunkciók
- Műanyag elleni allergia
- Túlérzékeny nyálkahártya
- Asthma, gastritis, ulcus, epilepsia
- Egyes foglalkozások (színész, zenész)

Implantátumra készített fogpótlások

- Implantátumra rögzített koronák, hidak
- Hídprotézisek
- Implantátumokon elhorgonyzott kivehető, lemezes fogpótlások

Implantátum

- Subperiostealis (a csontfelszínen nyugvó, a csonthártya alá ehlyezett implantátum)
- Enossalis (a csontba helyezett implantátum)
 - Körszimmetrikus (pl.:csavar)
 - Extensios (pl.:penge)



Szájüreg daganatai és kezelési lehetőségei

Elhelyezkedés:

Lágyrészben

Csontban

Eredete szerint:

Hám eredetű

Kötőszövet eredetű

Egyéb és kevert

Fogeredetű

Precancerosisok

daganatmegelőző állapot (olyan elváltozások, amelye talaján rosszindulatú daganat alakulhat ki)

Benignus daganatok (jóindulatú)

- Valódi neoplasma (pl.ameloblastoma)
- Hamartoma (pl. odontoma)
- Hyerplasia
 - enostosis, exostosis, torus palatinalis, torus mandibularis, hypercementosis

Malignus daganatok (rosszindulatú daganatok)

Diagnosztika:

Elsődleges cél:

Korai felismerés

Sztomato-onkológiai szűrés

Időben kezelt → gyógyulás

[dohányzás(15-szörös rizikó) x alkohol (13-szoros rizikó)
Rossz szájhigiénia, rossz fogművek]

Jóindulatú daganatok kezelése:

Lágyszövet:

Excisio

csontban:

Megfigyelés, szükség esetén eltávolítás

Rosszindulatú daganatok kezelése:

Komplex terápia:

Könnyű, gyors diagnózis

Szövettani vizsgálat

Áttét és primer tumor együttes kezelése

Helyreállító és funkcionális kezelés

Recidiva korai felismerése

Komplex terápia részei:

1. *Citosztatikus terápia (gyógyszeres kezelés)*

Lokális (Intraarterialis)

Pl.: Vincristin – Bleiomycin - Methotrexat

Szisztémás

palliatív

2. *Sebészi kezelés*

Maximálisan radikális kimetszés

A primer daganattal együtt a regionális nyirokcsomókat, nyirokutakat egy blokkban, a folytonosság megszakítása nélkül távolítjuk el.

Hiány plasztikai sebészeti pótlása (lebenyes műtétek)

3. *Sugárterápia*

Bergonié-Tribondeau szabály-on alapul

Egy szövet sugárérzékenysége egyenesen arányos az azt alkotó sejtek osztódási sebességével és fordítottan arányos a sejtek differenciáltsági fokával

Cél:

Tumor méretének csökkentése

Visszamaradt tumorsejtek elpusztítása

4. *Rehabilitáció*

Pszichés, sebészi, protetikai